

El mes d'abril va fer seixanta anys de l'assassinat dels germans Badia, dirigents d'Estat Català, a mans d'elements anarquistes. Un llibre d'aparició recent recupera de l'oblit la figura de Miquel Badia, responsable de la policia de la Generalitat de Catalunya.

De primer en Badia...

"En aquesta lluita sense glòria que menem els catalans vers la llibertat a ningú més que a ell, en Miquel Badia, li escau el nom del soldat, que a molts països té el seu monument: 'El soldat desconegut'. A Catalunya, fins i tot una placa li és negada. Confio que aquest llibre la suplirà..."

RICARD CUGAT

Jaume Ros és l'autor del llibre 'Miquel Badia. Un defensor oblidat de Catalunya'. Ros afirma que "el que s'ha fet amb Badia, oblidant-lo i embrutant-lo d'aquesta manera, no és més que denigrar el propi guardaespalles".

Amb aquestes paraules l'empresari andorrà Jaume Ros clou el seu llibre *Miquel Badia. Un defensor oblidat de Catalunya* (editorial Mediterrània). A partir del material disponible en biblioteques, arxius i hemeroteques, Ros s'ha cabussat durant mesos en la biografia de Badia i les circumstàncies de la seva època per acabar confegint-ne el retrat personal i polític.

Miquel Badia i el seu germà Josep foren assassinats el dia 28 d'abril del 1936, a la cantonada dels carrers de Muntaner i Diputació, de Barcelona. L'objectiu dels as-

sassins era només en Miquel, però casualment aquell dia el seu germà l'acompanyava. Havien sortit de casa, desprevinguts i ignorants d'allò que els esperava, i caminaven Muntaner avall en direcció al centre de la ciutat. Segons que van explicar després testimonis presencials, al tombant de la cantonada s'amagaven dos homes que, en

(les Garrigues). Al 1922 arriba a Barcelona i immediatament entra en contacte amb el moviment separatista. Milita a l'organització clandestina Bandera Negra i, juntament amb Jaume Compte, participa en l'anomenat complot de Garraf, intent frustrat de matar el rei Alfons XIII, el dia 6 de juny de 1925. És detingut i empresonat. "La seva estada als presidis d'Alcalá de Henares i Ocaña marquen el seu caràcter -diu Jaume Ros-, l'endureixen extraordinàriament. Lluny d'estovar-se, a la presó, hi referma el seu compromís amb Catalunya". En les cartes que Badia escriu des de la presó, especialment a la seva mare, Ros hi veu una mostra del llenguatge polític de l'època, reflex alhora d'un estat d'ànim generalitzat a tot Europa: "als ulls actuals, resulta sorprenent la insistència en conceptes com Pàtria, la Idea, Morir per l'ideal, Morir en la Lluita, etc. El cert és que els joves nacionalistes catalans estaven molt influïts per exemples com el de l'alcalde Cork, irlandès, que es deixà morir per inanició en defensa de la llibertat del seu país".

L'11 d'abril de 1930, cinc anys després de la detenció, surt en llibertat. Molt més motivat per l'acció que per la política de despatx, s'integra a la guàrdia personal de Francesc Macià, i és al costat de l'Avi quan aquest proclama la República Catalana, el 14 d'abril de 1931. Ja pensant en la futura policia de la Generalitat, Macià demana a Jaume Compte que encapçali les Joventuts d'Estat Català, però

L'atemptat mortal és el punt final d'una llarga rivalitat entre Miquel Badia i els elements radicals de l'anarquisme català.

rebre la indicació oportuna d'un tercer apostat a la vorera del davant, es van posar a caminar en direcció contrària als dos independentistes. Dos segons després de creuar-se, els assassins cridaren: "Badia!" Quan aquests es van girar, ja va ser tard. Foren les últimes paraules que van sentir abans de caure cosits a trets. Els assassins van desaparèixer de l'escena en un cotxe que els esperava amb el motor engegat.

Un home d'acció. Miquel Badia va néixer l'any 1906 a Torregrossa

aquest declina i li indica que l'home adequat és Badia. És nomenat. "Ell ja tenia una formació pre-militar adquirida clandestinament —explica Ros—, però no política. El que feia per a ell era ser manat, obeir ordres i restar fidel". Per aquestes característiques és cridat a col·laborar amb el conseller de Governació, Josep Dencàs, també separatista.

Problemes amb els anarcosindicalistes... De fet, l'atemptat mortal és el punt final d'una llarga rivalitat entre Miquel Badia i els elements més radicals de l'anarcosindicalisme català, i si no el van matar abans fou perquè després dels fets del Sis d'Octubre del 1934 hagué de passar dos anys a l'exili. El jove separatista estava definitivament en el punt de mira de la FAI des del febrer de 1934, quan fou nomenat per Lluís Companys responsable dels serveis de la policia de la Generalitat. Eren uns moments especialment conflictius a Barcelona. La violència política impregnava l'ambient i els incontrolats del món anarquista imposaven la seva llei a una població cada cop més atemorida i a un govern català incapaç de dominar la situació. Jaume Ros fa una llista en el seu llibre dels fets violents ressenyats per la premsa només en deu dies d'aquell mes de gener. Sobren els comentaris: el dia 21 esclata una bomba al passeig de Fermín Galán, Barcelona. Dues bombes més en unes clavegueres i una de trobada sense explotar; el dia 23 es troba un altre dipòsit de bombes; el dia 24 més bombes i conflicte greu a Súrria; el dia 25 més bombes a les clavegueres del carrer d'Olzinelles, Barcelona, i també atemptats als tramvies; el dia 27, deu bombes a Badalona; el dia 30 és detingut un tal Figueras amb documents i fórmules per a fabricar explosius; el dia 31, dos tramvies cremats.

Badia és l'home cridat pel govern català a posar ordre en aquest caos. El criden perquè actui sense contemplacions, com sempre ha fet. I ell respon a l'exigència dels seus superiors. Els anarquistes l'acusen de torturador. Diu Ros en el

seu llibre: "les acusacions no van més enllà d'alguna pallissa. Com tothom sap, quan un es fa policia acostuma a desar a la cambra dels mals endreços moltes virtuts humanes. Al cap i a la fi ell i la seva gent defensaven l'ordre, la Generalitat i la República. Res més". Ros és contundent en la seva valoració. I és que la llegenda negra que ha acompanyat en Badia des que era viu fins avui l'ha presentat no solament com un policia torturador, sinó com un feixista. Motiu? La seva pertinença a Estat Català, una organització bàsicament nacionalista i amb tics paramilitars. Segons Ros, l'acusació no té cap fonament: "Era l'època dels uniformes. Les joventuts d'Estat Català portaven camisa caqui, els del Bloc Obrer i Camperol en duien

una de blava i els del PSOE una de roja. Els de la FAI portaven el mocador vermell i negre, i la pistola a la butxaca. I no parlem dels falangistes. Era el temps de la dialèctica de les pistoles, i aquest era l'ambient general a Europa". Si per la indumentària no es podia considerar feixista Estat Català, Ros diu que encara menys per la seva ideologia: "no es pot trobar ni un programa, ni un llibre, ni una teoria que aboni un feixisme català. El que s'ha fet amb Badia, oblidant-lo i embrutant-lo d'aquesta manera, no és més que denigrar el propi guardaespalles".

Fos com fos, Badia va pagar molt car el seu compromís amb el govern català.

Miquel Badia fou l'home cridat pel govern català per posar ordre en el caos provocat per l'anarcosindicalisme durant els primers mesos de 1934. Badia assumeix amb decisió l'encàrrec de defensar l'acció de govern de la Generalitat dels atacs de la FAI.

Eduard Voltas